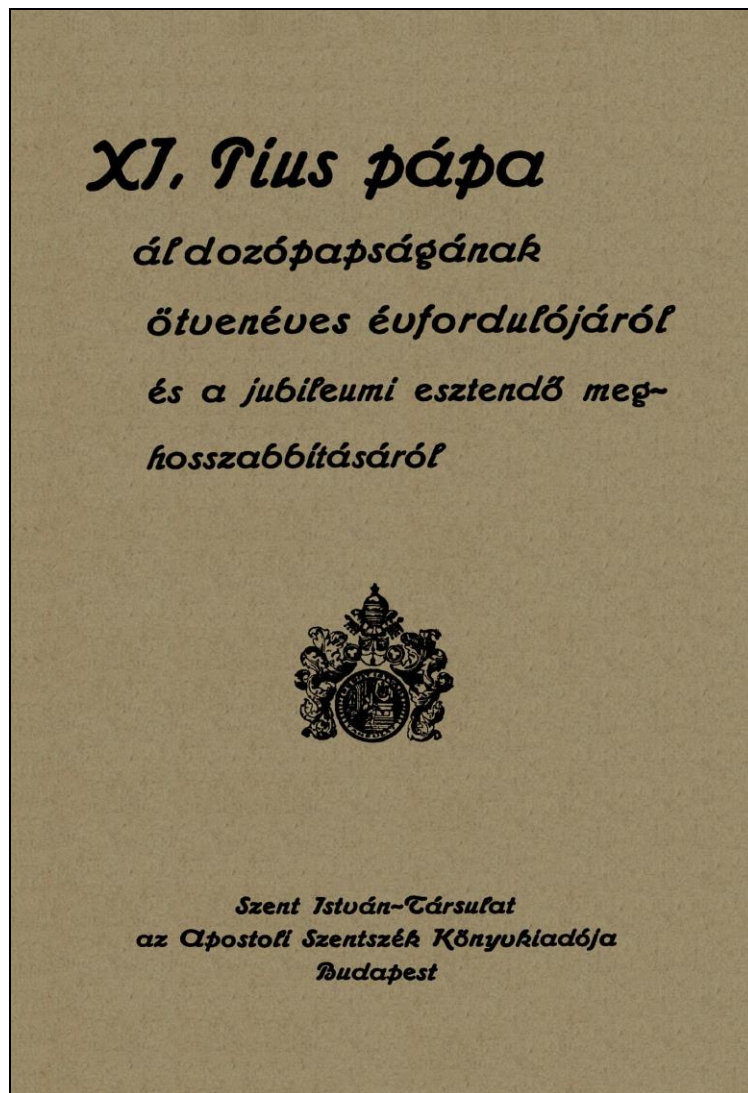

XI. Pius pápa Quinquagesimo ante kezdetű apostoli körlevele áldozópapságának szerencsésen megért ötvenéves évfordulójáról és a jubileumi esztendő meghosszabbításáról

Ez a mű a Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár (PPEK)
– a magyar nyelvű keresztény irodalom tárháza – állományának része.

Bővebb felvilágosításért és a könyvtárral kapcsolatos legfrissebb hírekért
látogassa meg a <http://www.ppek.hu> internetes címet.

Impresszum

XI. Pius pápa
Quinquagesimo ante kezdetű apostoli körlevele
áldozópapságának szerencsésen megért ötvenéves évfordulójáról
és a jubileumi esztendő meghosszabbításáról

A könyv elektronikus változata

Ez a publikáció az azonos című füzet elektronikus változata. A füzet a Szent István Társulat kiadásában, Budapesten jelent meg é.n., 1930-ban.

Tartalomjegyzék

Impresszum.....	2
Tartalomjegyzék	3
Apostoli körlevél.....	4

Apostoli körlevél

Tisztelendő Testvérek!
Üdvöt és apostoli áldást!

Mikor ötven évvel ezelőtt abban a lateráni templomban, mely minden templomnak anyja és feje, fiatalon az egyházirend szentségében részesültünk – aminek emléke különösen ezekben a napokban gyakran felújul bennünk és oly kellemesen megörvendeztet –, senki sem gyaníthatta, még Mi sem, hogy az isteni Gondviselés titokzatos útja odavezeti majd szerény személyünket, hogy ugyanaz a templom valamikor majd a mi római püspökségünk székesegyházává váljék. S amikor e tényben Krisztus Jézusnak, a papok fejedelmének irántunk tanúsított kegyességét elismerve megcsodáljuk, bevalljuk, hogy jótéteményeit, melyekkel földi helyettesét, ha méltatlanul is, pápaságának folyamán elárasztotta, sohasem fogjuk tudni elég méltóan hirdetni; annál kevésbé, mert azonfelül még bőségesen gondoskodott arról, hogy papságunknak ez az ötvenedik éve vigasztalásokban és örömben túlradó év legyen számunkra. Hogy pedig ez az év, amennyiben rajtunk múlt, különleges gyümölcsökben ne szűkölködjék – hogy ti, a híveknek a szigorúbb életszentséghez való visszavezetésével s az egész emberi társadalom lelkiből tételeivel, Isten irgalmát küszködő Egyháza iránt megindítsuk –, már az év küszöbén, megnyitván az égi bocsánat és kegyelem kincseit, atyai szeretetüktől indítatva ezt az egész évet mintegy második szentévvé tettük az egész keresztény világ számára, a nagy jubileumhoz hasonlóan. S az az eredmény, amit annyi ima egyesülésétől vártunk, nemcsak hogy nem maradt el, hanem Isten segítségével minden óhajunknak eleget tett. S ha lélekben számba vesszük, hogy a nép kegyeletének és együttérzésének mily sok jelét kaptuk, mennyi sok haszon háramlott a katolikus névre s hogy egy év leforgása alatt micsoda nagyszerű kezdeményezések és tettek kerültek kivitelre, úgy véljük, joggal mondhatjuk, hogy a jóságos Isten, akitől „minden jó adomány és tökéletes ajándék” származik, ezt a rövid időközti gondviselésének különös jelével akarta kitüntetni. Ezekről a keresztény nép javára oly bőkezűen kapott égi ajándékokról szándékszunk ma kissé bővebben megemlékezni, mintegy számot adva erről a tizenkét hónapról; s tesszük ezt azért is, hogy ti is, tisztelendő testvérek, kedves fiaink, minden jó mindenható Adományozójának, aki az idő és a dolgok rendjét kiszabja s a halandók lelkeit keményen és szelíden vezeti, velem együtt illő hálát adjatok.

De hogy azzal kezdjük, ami – miután a Szentszéket s istenileg a pápára ruházott egyházkormányzás hivatalát közelebből érinti – minden másnál fontosabbnak látszik, helyénvalónak találjuk, ha emlékezetetekbe idézünk egyet s mást abból, amit Ubi arcano kezdetű első enciklikánkban megírtunk: „Hogy mily lelki fájdalommal látjuk Olaszország távolmaradását azoknak az országoknak a sorából, amelyeket a barátság szálai fűznek ehhez a Szentszékhez, talán fölösleges is mondanunk. Olaszországról, a mi szeretett hazánkról beszélünk, melyet Isten, ki mindenek rendjét és pályáját gondviselésével kormányozza, kiválasztott arra, hogy földi helyettesei benne székeljenek, hogy ez az ősi város, mely valamikor egy hatalmas, de mégis határoktól korlátolt birodalomnak a fővárosa volt, később már a földkerekség feje legyen; miután ez az isteni fejedelemség, mely természeténél fogva felette áll minden népnek és nemzetnek, minden népet és nemzetet magában foglal. Márpedig ennek a fejedelemségnek az eredete és természete, úgyszintén az egész világ keresztényeinek legszentebb joga megköveteli, hogy ez a szent fejedelemség semmi más földi hatalom vagy törvény (volt ugyan törvény, mely a pápa szabadságát bizonyos védelemmel vagy garanciával biztosítani ígérte) alárendeltjének ne látszódjék, szuverénül élhessen s ez nyilvánvalóvá is legyen”.

S miután ugyanott valamivel alább megújítottuk azokat a tiltakozásokat, amelyeket elődeink a Szentszék jogainak megvédésére s tekintélyének fenntartására, Róma városának elfoglalása után egyik a másik után tett, s miután nyíltan kifejeztük, hogy a béke csak az igazság alapján állítható helyre, hozzáfűztük: „A mindenható és irgalmas Istentől várjuk, hogy ez a legörvendetesebb és minden jóra legtermékenyebb nap reánk felvirradjon, Krisztus országának megújulására, Olaszországnak s az egész világnak a javára: és hogy ez valóban be is következzen, azok, akik helyesen gondolkoznak, tegyenek meg minden tőlük telhetőt”. S valóban minden várákozásnál hamarabb érkezett el ez a boldog nap, melynek közelségét, miután mindenki véleménye szerint annyi nehézség és akadály állott az útjában, senki sem gyaníthatta. Felvirradt, ismételjük, azon egyezmények által, melyeket a római pápa és Olaszország királya teljes joghatósággal felruházott miniszterei útján a lateráni palotában – innen nyerték a nevüket – megkötöttek s a vatikáni palotában ratifikáltak.

Annak a tűrhetetlen és lehetetlen állapotnak, melyben eddig a Szentszék volt, mikor is szent fejedelemségének szükségességét vitatva vagy mellőzve azt a valóságban megszakították, úgyhogy a római pápa szuverén nem lehetett, végre-valahára a jelek szerint megszűnni látjuk. Feleslegesnek találjuk e helyen egyenkint kifejezni mindazt, ami bennünket e nagy mű elkezdésében, folytatásában és véghezvitelében vezetett; már nem egyszer és nem is burkoltan, hanem ugyancsak nyílt szavakkal kifejeztük, hogy egyes egyedül mire irányultak a mi törekvéseink, micsoda vágyak és reménységek csalogattak és ösztökéltek bennünket, míg állhatatos és bensőséges imával ostromolva az eget, lelkünk minden erejét ennek a kemény ügynek a megoldására fordítottuk. Azt az egyet azonban, ha röviden is, nem mellőzhetjük hallgatással, hogy miután e szent fejedelemség hatalmát biztosítottuk és a római pápa jogait ünnepélyesen elismertettük s miután így Krisztus országának és Olaszországnak a békéjét helyreállítottuk, minden másban nagy atyai jóságot és kegyességet gyakoroltunk, ami – úgy véltük – a mi hivatásunktól nem idegen.

Azért, hogy ez a tény még világosabb legyen, bár a kétkedésnek semmi helye nincs, a Szentszék jogainak vindikálásában, mint a jelzett enciklikában megvallottuk, sohasem vezetett Minket semmiféle földi hatalomvágy, hanem mindenkor „a béke és nem a bosszú gondolatait” forgattuk magunkban. Hogy pedig ugyanakkor konkordátumot is kötöttünk és ratifikáltunk, nyíltan megmondtuk és újra megismételjük, hogy azt nem szabad az Olaszországgal az ún. római kérdés megoldására kötött egyezmény biztosítékának tekinteni, hanem azon alapelvek miatt, melyekből mindkettő folyik, a szoros összefüggés folytán egyik a másiktól el nem választható, úgyhogy egyik a másikkal áll vagy bukik. Ezt az örvendetes eseményt az egész földkerekség katolikusainak a részéről, akik a pápa szabadságával törődtek, csodálatos helyeslés és lelkesedés fogadta, ami a mindenütt megrendezett hálaadó istentiszteletekben és a hozzánk eljuttatott szerencsekívánatokban tört ki; de legnagyobb öröme az olaszoknak volt, akik közül egyesek a régi viszály megszűnésével előítéleteiket a Szentszék iránt könnyen félretéve, a köteles hűséghez visszatértek, mások viszont örültek, hogy hazaszeretettük, melyet mint a pápa jó fiait az Egyház ellenségeivel vagy egyáltalán nem vagy csak nagyon nehezen tudtak elhítni, többé kétségbe nem vonható. De azonkívül minden katolikus – olasz és külföldi egyaránt – megérezte lélekben, hogy itt szerencsésen valami új állapot kezdődik el, s különösen, ha rá gondolunk arra, hogy ezeknek a szerződéseknak a megkötése a Boldogságos Szűz szeplőtelen fogantatásáról szóló dogma kihirdetésének hetvenötödik évére esett, aláírása alig valamivel az után a nap után, hogy a Boldogságos Szűz Lourdes-ban a gavei barlangnál megjelent, ratifikálása pedig Jézus szentséges Szívének ünnepén, úgy azok az Istenanya pártfogása s a szent Szív megpecsételése alatt állóknak látszanak. És joggal: ha ugyanis minden kivitelre kerül őszintén és becsületesen, ahogyan mindkét félhez illik és jogosan elvárható, nem lehet kétség afelől, hogy a keresztény ügynek, a mi hazánknak s az emberi társadalomnak a lehető legnagyobb hasznára fognak válni.

Ha talán nagy fontossága miatt jónak láttuk ezt az örvendetes eseményt bővebben megvilágítani, illő lesz legalább röviden hozzáfűzni, hogy ezen év leforgása alatt a gondviselő Isten kegyelméből az a szerencse is ért bennünket, hogy más nemzetek kormányaival is kedvezően rendezhettük a Szentszék és az államhatalom kölcsönös viszonyát, ami az Egyház szabadságának az oltalma mellett azoknak az államoknak is üdvére válik. Ugyanis a portugál köztársasággal kötött megállapodáson kívül, mely a meliapori egyházmegye határainak és jogainak rendezésében merül ki, előbb Romániával, majd Poroszországgal rendeztük végérvényesen mindazt, ami a jövőben nemcsak minden konfliktus kitörésének elejét veszi, hanem egyúttal lehetővé teszi, hogy úgy az Egyház, mint az államhatalom a keresztény társadalom javára barátságosan együttműködhessenek. Mivel a katolikus Egyház hatalmának törvényes elismeréséről volt szó olyan népeknél, melyek tőlünk nagyrészt távol állanak, az ilyenfajta egyezményeknek nem csekély s éppen nem könnyű nehézségek állottak útjában; de a nehézségek szerencsés áthidalásához az illető népek fejei és kormányai okossággal és méltányos belátással a legelőzékenyebben hozzájárultak. Azért, ha ez év végeztével lélekben az egész föld kerekiségén végigtekintünk, nagy örömmel állapíthatjuk meg, hogy a legtöbb nép vagy már megkötötte barátsági szerződését a Szentszékkal, vagy annak megkötésére, illetve megújítására készül. S ha fájdalommal is tölt el Minket az a gyalázatos háború, melyet Európa legszélsőbb keleti pontján nem csupán a keresztény vallás, hanem minden emberi és isteni jog ellen indítottak, mégis nagy a mi örömünk afölött, hogy az a kegyetlen üldözés, mely a mexikói köztársaságban dühöngött, immár lecsendesülni látszik, és hogy a várva-várt béke már nem lehet messze, bízást remélhető.

Nem kevésbé jólesően érint bennünket az a tény is, hogy ez a mi jubileumunk kapcsán kiemelkedő év szorosabbra fűzte a Szentszék kapcsolatát a keleti egyházzal is, melynek fiai szívesen ragadták meg az alkalmat, hogy egyházi egységük szeretetét Nekünk nyíltan kifejezzék, viszonzásul azért, hogy elődeink nyomdokát követve, Mi is mindig nagy jóakarattal és szeretettel viseltettünk a keleti egyházak iránt. Ők ugyanis szíves hangú leveleket intéztek hozzánk, és jókívánságaiknak és örömüknek nyilvános és kitüntető jelét adták. Pátriárkáik és püspökeik vagy személyesen vagy követeik útján kötelességüknek érezték, hogy minél kifejezőbben adják tudtul maguk és híveik legnagyobb hódolatát a lelkek főpásztora iránt. Az örmény püspökök példájára, akik az elmúlt évben Rómában kongresszusra gyűltek egybe, hogy nemzetük siralmas ügyeinek rendezésére Péter székénél nyerjenek tanácsot, nemrég a rutén püspökök, akik még sohasem gyűltek teljes számmal össze, jónak látták püspöki tanácskozásukat itt megtartani, hogy már a hely és idő kiválasztásával tudtul adják és kifejezzék, hogy az egész rutén Egyház készségesen aláveti magát az apostolfejedelem utódjának. S e kongresszusok eredménye a mi reményeinket és várakozásunkat a legkevésbé sem csalta meg. Mikor ugyanis az összegyűlt atyák a teológiai oktatásról, az ún. kieszemináriumok alapításáról, az egész nép rendszeres hitoktatásáról egyöntetű véleménnyel határoztak, s amikor arról tanácskoztak, miként működjenek közre a keleti egyház kódexének megalkotásában, és hogy a világi elemnek a katolikus Akcióba való bevonását a mi kívánságainknak megfelelően elősegítsék – és mindent, ahogy illett, jóváhagyásra hozzánk felterjesztettek –, igenis beláttuk, hogy papságukra és népükre üdvösebb határozatokat nem is hozhattak volna.

Ám legyen, hogy amiket fentebb kifejtettünk, nevezetes dolgoknak látszanak s önmaguktól felkeltik az ember figyelmét és érdeklődését. Mégis úgy gondoljuk, hogy nem kevésbé váltak hasznára a kereszténységnek azok az intézetek is, amelyek Isten jóvoltából az év leforgása alatt, mintegy örömünk fokozására, befejezést nyerhettek vagy kedvező előjelek mellett elkezdődhettek. Ugyanis, hogy hallgatással mellőzzük azokat az épületeket, melyeket a követségek számára itt-ott emeltünk, hogy hivataluk tisztességesebb ellátásához semmi se hiányozzék; hogy szintén mellőzzük azokat a tanuló-intézeteket, melyeket a szerviták és Paulani Ferenc szerzete a fiatalabb nemzedék taníttatására nemrég Róma városában emeltek s

átadtak a használatnak, valóban mily sok kollégiumot láttunk keletkezni, a papnövendékek tudományos és erényes kiképzésére, olyan rövid idő alatt, hogy több év leforgása mellett is alig volt előrelátható; hogy csak azokat soroljuk el, melyek a Propaganda alá rendelt legtávolabbi vidékek, Észak-Olaszország, Oroszország és Csehszlovákia növendékei számára teljesen felszerelve megnyíltak. S miért hagyjuk el azt, hogy az etiópiai szeminárium új és nagyobb épületben való elhelyezése mellett, amit készakarva a mi palotánk mellett emelttünk, két kollégiumnak is, egyik a rutén, másik a brazíliai kispapok számára, a nemrég történt alapkövetéssel ünnepélyesen nekifogtunk, és hogy egy új épület is a vatikáni szeminárium befogadására elkezdőben van? S minthogy mindezeknél a lelkek üdvéről van szó, ami az üdvözítő Krisztusnak annyi vérébe került, miért ne bíznánk abban, hogy kezdeményezéseink az isteni kegyelem oltalma alatt fognak állani, úgyszólván nemsokára nagyobb és válogatottabb levitacsapatok rohanhatnak elő a küzdőterre? Miért ne remélhetnők azt, hogy azok, akik itt, mintegy a katolicizmus központjában, nyerték kiképzésüket Krisztus hamisítatlan tanában s a papi erényekben, miután tanulmányaik befejeztével a Várost elhagyják, népeik kapcsolatát az apostoli Szentszékkal még szorosabbra fogják fűzni, vagy ha azok a római Egyház egységétől gyászosan eltávolodtak volna, lassankint visszavezetni törekednek, vagy ha a sötétségben és a halál országában volnának, az evangéliumi igazság fényével fogják őket felvilágosítani és övéik között Krisztus országát naponkint mind szélesebben elterjeszteni? Mi annyira reméljük ezeket az eredményeket, hogy ennek az örömnak isteni Szerzőjét, aki megadta, hogy mindezt az Egyház javára megtehettük, nem is tudjuk eléggé magasztalni.

De, tisztelendő testvérek, kedves fiaink, más eseményekről is meg kell emlékeznünk, melyek ezt az évet bizonyos módon megnevesítették s Isten segítségével emlékezetesebbé tették; Isten segítségével, mondtuk, ki előtt ugyanis, mint ennek a látható világnak a kormányzója előtt, semmi sem lehet véletlen. Mivel úgy van megalkotva az emberi természet, hogy bizonyos időközök leteltével a keresztény társadalom számára istenileg kapott egyes jótéteményeket az előző korokból egyrészt megállva átgondolják, másrészt további útjuk vidámabb folytatásához belőle új lelkesedést merítenek, ezért ahány alkalom csak kínálkozott az elmúlt tizenkét hónap alatt, lehetetlen volt keresztényeknek meg nem ragadniuk, hogy ugyanazon szeretet tüzével a jóságos és nagy Isten s a dolog és időnek megfelelően, a közös Atya felé ne forduljanak.

Ily módon arról az ünnepről sem maradhatott el a Szentszék, amelyet a nevezetes törvényhozó Szent Benedek atya tiszteletére rendezett családja, mely tizennegyedik évszázadát ünnepelte a cassinói ősapátság alapításának, amelyből fakadt „a szerzetesi szabálynak az a főiskolája”, mely az emberi és polgári művelődés terén már régóta olyan kiváló érdemeket szerzett magának. S amikor ezt újra meg újra megismételjük, nem csupán tudós és képzett emberektől elismert dolgot állítunk, hanem – helyesen felfogva – ma már köztudatba átment tény. Azonkívül ugyanis, hogy a nagy szent pátriárka híres mondását „imádkozzál és dolgozzál” például szokás odaállítani a népnek, különösen Olaszország népének, nincs senki, aki ne tudná, hogy ennek az ősmonostornak a szerzetesei, Szent Benedek családjának többi tagjaival együtt, minden jó tudományt előmozdítottak, az isteni és emberi bölcsesség emlékeit az utókor számára megőrizték s a legtávolabbi vidékekre is elküldötték az evangélium hithirdetőit, a kereszténység és a világ olyan áldására, hogy boldog emlékü elődünk, X. Pius pápa a cassinói monostor érdemeit röviden, de találóan összefoglalva „annak sorsát a római Egyház történelme nagy részének” teljes joggal állíthatta. Miért is nem csoda, ha ennek a legrégebbi főapátságnak az ünnepére mindenfelől sokan jöttek össze, hogy Benedek atya emlékét tisztelve s lelküket megtisztítva versengve szálljanak fel arra a szent hegyre.

Svédország fővárosában, Stockholmban számarányukhoz mérten szokatlan fényvel ülték meg az Egyház történelmében valamivel közelebb eső Szent Ansgar emlékét, aki ezeregyszáz évvel ezelőtt Svédországban partra szállott, miután az evangélium magvát Dániában már buzgón elvetette. Az ünnepek három napig tartottak; jelen voltak tizennégy nemzetnek a

képviselői, két bíborosatyá, több püspök és bencés apát s több ezer hívő. Beszédeket tartottak Ansgar működéséről s az ő csodálatos apostolságáról az újabb kutatások nyomán. Levelünket, melyet szíves felkérésre írtunk, általános lelkesedéssel fogadták; az összegyűlt zarándokokat Stockholm városházán igen megtisztelő fogadtatásban részesítették; hozzánk és a svéd királyhoz, az engedelmesség és szerencsekívánat jeléül, üdvözléseket juttattak el. S ennek a százados eseménynek a megülése nem kisfontosságú eseménynek látszik, ha meggondoljuk, hogy még hetven évvel ezelőtt, a katolikus név iránti gyűlöletből, száműzetés s az örökösödési jog elvesztése szokta volt Svédországban a törvény alapján sújtani azokat, akik a római Egyházba áttértek. S e helyen helyes lesz azt is megemlíteni, hogy azokon a vidékeken a műveltebb asszonyok és férfiak közül újabban nem egy vette fel a katolikus hitet, és Izlandban, mely Dánia főnhatósága alatt áll, épp ebben az évben szentelte fel szerencsésen a székesegyházat a Propaganda bíboros főnöke. Ennek az évnek isteni áldásaihoz hozzáfűzzük hát azt a bizodalmas reménységünket is, hogy az Úr szántóföldjének oly széles területén fáradozó apostoli vikáriusok, papok, férfi és női szerzetesek munkája nyomán, Ansgar vezetése mellett, sokkal örvedetesebb vetés is fog mutatkozni.

Miként pedig a montecassinói ünnepekre egy bíborosatyát küldöttünk, aki a mi személyünket képviselje, úgy ugyanazon szent Kollégiumból választott követünket Franciaországba is elküldöttük, ahol ötszáz éves fordulóját ünnepelték annak, hogy Jeanne d'Arc, ez a szent és nemzetének oly kiváló érdemű leánya dicsőségesen bevonult Reims városába. Hogy ennek a győzelemnek az emléke és emlékezete minden honpolgárnak kedvesebb, a katolikusoknak pedig áldásosabb legyen, valóban lehetetlen volt, hogy követünk által ne képviseltessük Magunkat.

Kötelességünknek tartottuk továbbá, hogy apostoli nunciusunk által részt vegyünk azokon a nyilvános ünnepeken, amelyekkel a cseh-szlovák köztársaság polgárai Nepomuki János szenttéavatásának második századfordulóját megünnepelték, úgyszintén és legfőképpen ezeréves fordulóján annak, hogy Vencel, Csehország híres fejedelme s az egész köztársaság égi pártfogója, testvérgyilkosság következtében elhunyt. S amint nemrég egy Konzisztóriumon tartott beszédünkben mondtuk, nagy lelki gyönyörűséggel tapasztaltuk, hogy a Vencel vértanú tiszteletére rendezett ünnepeken nem csupán polgárok és vendégek vettek részt, hanem magának a köztársaságnak vezetői és előkelőségei. Nem kellett-e örvendeznünk a lelkeknek ezen a felbuzdulásán? Azokra az általános zavarokra ugyanis, amelyek a borzalmas háború befejezése után a katolikus egységet és munkát ott azonnal válságba sodorták, azokban a napokban olyan béke, boldogság látszott bekövetkezni s a közéletnek olyan változása elkezdődni, amire – hogy valóban bekövetkezzék és Vencel pártfogása és esedezése mellett tartós is legyen – az ünnepek közeledtével Istent könyörögve kértük. Ó bárcsak teljesednének vágyaink; hisz mindenki tudja, hogy a két hatalomnak, az egyházinak és a világinak a harmonikus együttműködése mily biztos és alkalmas eszköze a nemzet boldogságának is.

De papságunk ötvenedik évének csodálatos módon díszére váltak Anglia, Skócia és Írország Nekünk oly kedves fiai is, akikről elmondható, hogy hitüket minden erővel megtartották, s buzgóságban senkinél sem állnak hátrább. Ugyanis nagyszerű előkészülettel s a mindenfelől összegyülekező nép hihetetlen tömegével ünnepelték százados évfordulóját annak, hogy az egykor oly kegyetlenül gyötört és üldözött vagy később az idők enyhülésével csak polgárjoguktól megfosztott katolikusok végre valahára polgárjogaik és vallásszabadságuk visszaadását megérhették. De különösen örömmel láttuk, hogy az angolok, skótok és írek nem azért rendezték ezeket az ünnepeket, hogy a múltba visszatekintve az elszenvedett sérelmeket felhánytorgassák, hanem hogy latra vessék, hogy a közben szélesebb területen visszanyert szabadságukkal miként mozdítsák elő Krisztus törvényének még pontosabb megtartását s kellő engedelmisséggel az államhatalom iránt, az ország hasznát. S nem egy okunk volt arra, hogy ennek a százados eseménynek a megünneplésében nem csekély részt

kérjük Magunknak; ha ugyanis illik, hogy Jézus Krisztus földi helyettese minden időben osztozzék gyermekeinek örömeiben, mennyivel megfelelőbb volt az ezen alkalommal, amikor megemlékezés történt annak a sok viszontagságnak a végéről, melyeket ezen katolikusoknak nagylelkű és nemes ősei hitüknek s a római Egyházhoz való hűségüknek a megvédésére buzgón és állhatatosan elszenvetnek. Sőt Isten segítségével az a szerencse is ért bennünket, hogy Anglia, Skócia és Írország örömét, az ünnepekkel kapcsolatban, még meg is növelhettük. Ugyanis mindent szabályszerűen mérlegelve, azt a lelkes férficsapatot, mely az említett, ott dülő hosszas katolikus üldözés alatt, bár nem ugyanazon időben, de ugyanazon Krisztusnak s Egyházának ügyéért harcolt, főpapi tekintélyünkkel, melynek harcosaiként szenvedtek vértanúhalált, nemrég a boldogok égi sorába iktattuk. Így történt, hogy áldozópapságunknak ez az ötvenedik éve, amit már Carbonian Kozmának, az Egyház egységét a vére ontásáig szerető örménynek boldoggáavatása annyira felékesített, még díszesebbé vált azáltal, hogy a vértanúság pálmájának elismerésével és megtiszteléssel adóztunk ezen áldozatok iránt is.

Ezeknek a vértanúknak végső győzelméből nyilvánvalóan kitűnik, hogy a Vigasztaló Szentlélek ereje és hatalma örökre átömlött az Egyház ereibe és benne megmarad; és vajon nem ez tűnt ki abból is, amikor június havában a szentségnek más hőseit is tiszteletre és követésre a keresztény hívek elé állítottuk? Alig kell talán mondani, hogy a rómaiak és a zarándokok milyen nagy sokasága hódolt velünk együtt a fenséges Péter-templomban az új égi pártfogók előtt: ti. de la Colombière Károlynak, a Jézustársaság híres tagjának, akit maga Jézus nem csupán „hűséges szolgának” nevezett és Alacoque Mária Margit tanácsadójává tett, hanem akit elsőnek választott ki, hogy Szíve tiszteletét a nép közt elterjessze; Redi Teréz Margitnak, flórenci karmelitanővérnek, aki az ifjúi ártatlanság virága; Camporosso Ferenc Máriának, annak a kapucinus testvérnek, aki, szinte napjainkban, miközben ötven évig hivatásának megfelelően ajtóról-ajtóra könyörödományokért koldult, tökéletes példájával, valami isteni bölcsességet lehelő tanácsaival, szentségre szóló szelíd buzdításával a nép s az arisztokrácia előtt egy második Szent Ferenc benyomását tette, úgyhogy a genuaiak, akik már életében tisztelték és becsülték, mindmáig tartó emlékekkel és hódolattal voltak iránta. De hogy írassuk le azt a lelkünket elöntő nagy gyönyörűséget, amikor Bosco Jánoshoz, kit boldoggá avattunk, a vatikáni bazilikában nyilvánosan könyöröghettünk? Ha ugyanis visszaidézzük emlékezetünkbe azoknak az éveknek a legkedvesebb emlékét, amikor még mint fiatal pap ennek az oly bölcs férfiúnak a társalgásait élvezhettük, valóban csodálattal telünk el a szentjeiben oly csodálatos Isten iránt, aki azoknak a gonosz emberi szövetkezéseknek, melyek csak azon fáradoztak, hogy a kereszténységet gyökerestől felforgassák s a római pápa legfőbb tekintélyét vádaskodásaikkal és lármájukkal elnyomják, sokáig és gondviselészerűen Jánost állította ellenük, ő ugyanis, aki már mint gyermek közös imára és a hittan megtanulására szokta volt kortársait összegyűjteni, miután pappá szentelték, minden erejét és gondoskodását a gonosz emberek mesterkedései folytán annyira veszélyeztetett ifjúság üdvére szentelte; magához édesgette az ifjakat, hogy őket a veszedelmektől megóvja s az evangéliumi törvény parancsaira és életszentségre rávezesse; hogy művét kiszélesíthesse, társakat vett maga mellé, olyan eredménnyel, hogy általa az Egyháznak egy új, nagyszámú, harcos csapatot szerzett. Úgy a tudományra, mint mesterségre való kiképzés végett kollégiumokat és műhelyeket alapított az ifjúság számára itt nálunk és a legtávolabbi vidékeken. Mikor mindezeket a Péter-templomban azon alkalommal átgondoltuk, nemcsak az ötlött eszünkbe, hogy Isten, különösen a balsorsban, milyen alkalmas segítséggel szokta Egyházát megsegíteni és megvédeni, hanem az sem kerülte el figyelmünket, hogy minden jó Szerzőjének valami különös gondviseléséből úgy történt, hogy – miután az olasz királysággal a várva-várt békeszerződést megkötöttük – elsőnek éppen Bosco János boldoggáavatását rendeltük el, aki a Szentszék jogainak megsértésén sokat keseregven, nem egyszer kísérelte meg, hogy jogainak helyreállításával az a gyászos viszály, mely Olaszországot a pápa atyai kebléről leszakította, barátságos megoldást nyerjen.

Azt sem mulaszthatjuk el e helyen, tisztelendő testvérek, kedves fiaink, hogy megemlékezzünk a katolikusoknak azon csodálatosan nagy tömegéről, akik az év leforgása alatt Rómába zarándokoltak; bár alig van alapja annak, hogy őket zarándokoknak vagy jövevényeknek nevezzük, mivel a közös Atya házában senki sem idegen. Nagyon kedves látvány volt, nem egy címen. Mert annyi népnek az együttérzése, amelyek ha tehetségben, érzületben, szokásaikban különböznek is egymástól, de egyek a hitben s az engedelmségben a lelkek legfőbb Pásztora iránt, nemde országra-világra szólóan hirdette azt az egyetemességet, melyet az isteni Alapító mint különleges ismertetőjelet Egyházának adni szándékozott? Azt lehet mondani az év bizonyos időpontjaira, hogy Róma nem látott még egy olyan napot felvirradni, melyen Olaszország egyházmegyéiből, Európa többi népeiből és az óceán szinte végtelenül távol eső vidékeiről, a keresztény híveknek olyan tömege kereste volna fel nevezetes templomait. De azt sem szabad hallgatással mellőzni, hogy Róma lakói, akik közelebb állnak a pápához, az ő tulajdon püspökükhöz, hogy a katolikus világnak felkínált bűnbocsánatban részesüljenek, különösen a meglátogatandó bazilikák fölkeresésében, a jövevények és zarándokok megett semmiben sem maradtak hátra. És december első napján egyházmegyénk híveinek olyan tömege jött össze a búcsú elnyerése végett Szent Péterben, hogy ilyen zsúfoltnak azt a tágas templomot talán még sohasem láttuk.

Mindazoknak pedig, akik a Színünk elé járulást seregestül kérték, szívesen teljesítettük ezt s megjelenésük nagy gyönyörűségünkre szolgált; hisz annyi ezer, különösen ifjú ember, akiket egymás után fogadtunk, olyan figyelmet és hogy úgy mondjuk, vágyakozást tanúsítottak szavaink iránt, hangos tetszésnyilvánításaikkal irántunk megnyilvánuló forró ragaszkodásuknak olyan kifejezést adtak, hogy biztosra vettük, hogy el is érték azt, ami mintegy ennek az új szentévnak a meghirdetésével szándékunk volt. Mert, mint már kezdetben mondtunk, nem volt más célunk, mint hogy a hit és jámborság élesebb fölkelésével a népben, a magán és nyilvános erkölcsök megjavításának szerencsésen szélesebb utat törjünk, minthogy – boldog emlékü elődünk, XIII. Leó szavaival élve – „amennyit az egyesek előrehaladnak lelkük tökéletesítésében, az életre és a nyilvános erkölcsökre annyi tisztesség és erény” háramlik át szükségképpen. Már pedig a jámborságnak és erénynek micsoda nagyszerű példáit láttuk az év folyamán, amidőn a hívek a földkerekség minden részében, jóllehet olyanok sem hiányoztak, akik könnyelműséget és hiúságot árultak el, az égi ajándékok kincseiből, melyeket atyai bőkezűséggel megnyitottunk, örökké tartó kincseket meríteni törekedtek? És mindnyájan, különösen azok, akik, bár otthon könnyebben élhettek volna az üdv felajánlott segítségével, inkább akarták az út kellemetlenségeit és költségeit elviselni, nemde fennen hirdették ezzel, hogy a hiú földi dolgoknál sokkal többet érnek s a halhatatlan lélekhez méltóbbak ezek a javak, melyeknek megszerzésére elsősorban kell törekednie az embernek? S ehhez járul még az a vigasz is, hogy a szinte mindennapos audienciák alkalmával oly sok emberrel történt beszélgetéseinkből megállapítottuk, hogy ma sokkal elszántabban szolgálják az emberek Krisztus országát, annak a katolikus népekben való megerősítését s a pogányok között való elterjesztését. Innen van az, hogy a katolikus Akció, mellyel a papság működését kell elősegíteni s a missziók fenntartásának alapja ebben az évben nagy gyarapodást mutat. E helyen minden dicsérettel elhalmozzuk azokat, akik a mi örömünk emlékére különböző felszereléseket, továbbá annyi szent edényt és díszet ajánlottak fel Nekünk a missziók javára.

Amit nektek, tisztelendő testvérek, kedves fiaink, mint óhajunkat beszédünk bevezetésében kifejeztünk, ugyanazt kérjük most levelünk végeztével, hogy velünk együtt igen nagy hálát adjatok Istennek, aki megengedte, hogy áldozópapságunknak ilyen fordulójához eljussunk, s aki a jelenben is annyira segítségünkre volt és különösen ebben az évben annyi vigasztalással megörvendeztetett. De miután a sok nyert jótéteményt, mint illik, Istenre vonatkoztattuk, különös hálát mondunk azoknak is, akiket mint eszközöket e jótétemények végrehajtására kegyesen és gondviselően Isten velünk szemben felhasznált: így a népek vezetőinek, akik értékes ajándékaik s népeik hozzánk utazásának megkönnyítésével olyan nagy jóindulatot

mutattak irántunk; úgyszintén mindazon katolikusoknak, akik a meghirdetett búcsút akár otthon, akár Rómában maguknak megszerezték, miáltal nemcsak a közös Atyának, hanem mindenkinek a hit és jámborság példáját adták. S miért kellene csökkenni vagy elenyészni ezen erények gyümölcseinek? Sőt az emberi nem Teremtőjét és Kormányzóját hő imával kérve reméljük, hogy a pártharcoknak a keresztény szeretet által való letompításával s a magán és nyilvános erkölcsöknek az evangéliumi parancsokra való visszavezetésével a polgárok sértetlenül fenn fogják tartani az egyetértést önmaguk közt s az államhatalommal szemben, s különösen a keresztény erények megszerzésével példát fognak adni, hogy a földi zarándoklás útját az égi hazába szerencsésen megjárhassák.

Azok pedig, akik Minket akárhonnán s az utóbbi hónapokban nem egyszer arra kértek, hogy az említett lelki gyümölcsök örömét valamivel továbbra is kiterjesztenők, talán kissé szokatlan dolgot kértek. De hogy a lelkek üdve iránti gondosságunkat s hálás lelkünk buzgóságát még jobban kimutassuk, beleegyezünk. Tehát azt a teljes bűnbocsánatot, amit a tavalyi mintegy szentévből az *Auspiciantibus Nobis* című apostoli konstitúciónkban kivételesen meghirdetve január 6-án engedélyeztünk, ugyanezt hasonló feltételek mellett a jövő, 1930-as év június haváig bezárólag apostoli tekintélyünkönél fogva meghosszabbítjuk.

Annak a békének a jeléül, amelyet Jézus Krisztus születésével hozott az embereknek és egyúttal a mi atyai jóindulatunk bizonyosságául, Nektek, tisztelendő testvérek, kedves fiaink, szívesen adjuk apostoli áldásunkat.

Kelt Rómában, Szent Péter sírjánál, 1929. dec. 21-én. Pápaságunk nyolcadik évében.

XI. Pius pápa